

zlastih zatiranih in ubožcev, podpornik vsega, kar je lepo, dobro in resnično, ljubitelj umetelnosti in vednosti. Geslo njegovega življenja je bilo: »Terret labor, aspice praemium«, ki je vklesano v vznožju spomenika. Če te straši težavnost, vedi, da te čaka plačilo. O posvečenju za ljubljanskega škofa, 29. marca l. 1599., je namreč Hren dal kovati spominsko svetinjo. Na hrbtu, t. j. reverzni strani, je geslo: »Terret labor, aspice

praemium« in podoba škofa, ki nosi na desni rami križ po trnjevi poti; iz oblakov pa mu angel ponuja krono in palmovo vejico. Brez dvoma je Hren dosegel »krono pravice« (II. Tim. 4, 7), »venec slave« (I. Petr. 5, 4), dosegel trojni venec, trojno gloriolo: venec mučeništva po ljubezni do neumrljivih duš, venec devištva in venec učenitva kot učitelj vernikov na potu zveličanja. Njegov spomin ostane blagoslovljen med katoliškimi Slovenci.

L'ITALIA FUTURISTA.

Spisal Ivan Gruden.

(Konec.)

Sedaj pa nekaj o svetovnem nazoru futuristov, o njih etiki in estetiki. Ponavljajo se v manifestih mesta o strojih in motorih, o torpedih in lokomotivah, o sili in vojski, vendar se futuristi povečini izogibljejo sličnim predmetom, ker se jim zdi lepše in bolj poezije vredno opevati svoje strasti, pijanost, razkošje, perverznost in vse enake priporočljive malenkosti velikega mesta. Če bi se bili futuristi skregali s samim pasatizmom, magari z vsemi literarnimi strujami, ki so živele pred njimi ali pa živé paralelno z njimi, prav, skregali pa so se z vso moralno, naj jo vzamemo v še tako širokem pomenu besede. Z ene strani misogini, z druge pa libertini z vsemi modernimi boleznimi. »Le donne di carne« so njih »sacerdotesse del Tempo e del Tempio«. V imenu vlačug pravi Buzzi: »Vi sono dei poeti che ci onorano ancora.« Futuristi hočejo »piedi nudi di donne perdute sugli strani d'oro«. Njih »bog« sta solnce in spanje. Buzzi:

La mia chiesa ha due
numi
ed io li adoro:
Il Sole, il Sonno.

Učijo egoizem. Ne čitajo drugih knjig kot ono o ljubezni do samega sebe (Il libro dell'arte d'amare sè stesso). Operirajo z besedami biblije: Ljubi svojega bližnjega kakor — samega sebe. Sam si pa sebi najbližji, zato ljubi predvsem samega sebe. Priznavajo, da so izgubili vso voljo in ubili vsako vest. Zasedujejo jih fantazmi, noč je njih delo in dan jim je postelja. Opevajo nohte svojih prijateljic in mijavkanje mačk v marcu. To jim je orkester za njihovo zimsko nespečnost. Učijo sovraštvo in brahialno silo. Enrico Cardile:

Ode alla Violenza.¹

O violenza; sorgi, balena in questo cielo
sanguigno, stupra le albe,
irrompi come incendio nei vesperi,
fa di tutto il sereno una tempesta,
fa di tutta la vita una battaglia,
fa con tutte le anime un odio solo!

Isto pridiga filozof Papini v Lacerbi (1 agosto 1913). Čuden evangelič, a Papini je mož, ki zna najbizarnejše stvari povedati tako, da frapirajo, celo prepričevalno učinkujejo. Opisujejo v najbrutalnejšem slogu lascivnost. Slikajo scene à la romani, ki se prodajajo po kolodvorih z zgoraj prilepljeno etiketo »Nicht für Kinder«. Pogosto njih inspiracija živi ob sami pohoti, verze pa jim diktira vlačugarska Muza. Mario Bètuda:

O voluttà della carne
Unica dea ed unica certezza dell'amore
voluttà.

V beznicah imajo konference in njih kralj je alkohol.

Isti piše:

il verde alcool mortale
il sire del grande paese
che chiamiamo l'Oblio.

Tavolato in vsi, ki pravite, da ste literarni ženiji, če je kaj duha v vas, zakopali ga boste v blato in smeti, ki smrde kakor napoletanske zakotne ulice, kakor Firenze di là d'Arno. Pridigajo ti ljudje, da je filozofija za poezijo vse prej nego dobra, a obenem v najnevarnejši obliki ozna-

¹ O sila, trešči v krvavo nebo, oskruni zore, izbruhni kakor večerni požar. Naredi iz vse jasnosti eno nevihto, iz vsega življenja eno bitko, naredi z vsemi dušami eno samo sovraštvo!